

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๔๐๔/ ๓๒๓

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ..... 9๓๗๓ / ๒๕๕๕
วันที่..... ๑๘ ธ.ค. ๕๕
เวลา..... ๑๐.๐๐ น

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สม ๐๐๑๔/๑๓๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินซึ่งนายกรัฐมนตรีลงนามรับรองแล้ว
จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ส่งสำเนาร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. (นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๑๒,๔๕๖ คน เป็นผู้เสนอ) ไปเพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณาลงนามรับรองเนื่องจากเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน นั้น

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาและลงนามรับรองร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่..... ๒๕๕๕
วันที่ ๒๐/๑๑/๕๕ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ร.ต. อ.

(นางฐะปาณีย์ อาจารย์วงศ์)

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ

ด้านประสานกิจการภายในประเทศ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
รับที่..... ๒๕๕๕
วันที่ ๑๖/๑๑/๕๕ เวลา ๑๑.๐๐ น.

สำนักประสานงานการเมือง

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๔๒๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๓๖๗๒

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักเลขาธิการ
รับที่..... ๑๐ ๒๕๕๕
วันที่ ๑๗/๑๑/๕๕ เวลา ๑๑.๐๕ น.
ส่งกลุ่มงานที่รับชื่อเสนอกฎหมายดำเนินการ

สารบบ

เรื่อง การเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.
(ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอ ตามมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย)

ด้วย นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๒,๘๕๐ คน ได้ร่วมกันเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญต่อประธานรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ประธานรัฐสภาได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. วินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่ยกเว้นในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

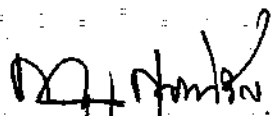
๒. ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอ ปรากฏว่ามีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่มีสิทธิเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานครบถ้วน จำนวน ๑๒,๖๓๐ คน

๓. แต่งตั้งเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเป็นผู้รับคำร้องคัดค้านรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

๔. ส่งบัญชีรายชื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการเขตในกรุงเทพมหานคร เพื่อจัดให้มีการปิดประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายเฉพาะในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เพื่อให้ผู้ที่มีชื่อเป็นผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยที่ตนมิได้ร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วย ใช้สิทธิยื่นคำร้องคัดค้าน ปรากฏว่ามีผู้ใช้สิทธิยื่นคำร้องคัดค้าน จำนวน ๑๘๔ คน ดังนั้นจึงมีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้อง จำนวนทั้งสิ้น ๑๒,๔๔๖ คน ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว

จากนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๓ (๒) จึงส่งไปให้นายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรองซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ลงนามรับรองร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้ว

บัดนี้ จึงถือว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๒,๔๔๖ คน ได้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ถูกต้องตามมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๒ แล้ว

(นายพิชิต พงษ์ทอง)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๘ มกราคม ๒๕๕๕

๑/๕

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการตรวจสอบรายชื่อตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนให้มากที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

รับรอง

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พ.ศ.

(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

๑๑ มกราคม ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ

“สำนักงานเทศบาล” หมายความว่ารวมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา

มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ บุคคลผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวันที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

มาตรา ๗ วิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้อาจกระทำโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือร้องขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดร่วมลงชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่า การเข้าชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังอีกมิได้

มาตรา ๘ เพื่อสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งร้อยคนขึ้นไปอาจร้องขอให้องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย จัดทำร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบตามมาตรา ๑๑ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบดังกล่าวได้

ให้องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายดำเนินการตามที่ได้รับกรร้องขอตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

การร้องขอตามวรรคหนึ่งและกระบวนการให้การสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายกำหนด โดยหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน

มาตรา ๙ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาและการจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

การพิจารณาร่างกฎหมายโดยรัฐสภา

ส่วนที่ ๑

กฎหมายที่เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา

มาตรา ๑๑ กฎหมายที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาต้องจัดทำในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย หรือหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต้องแบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นอย่างไร และมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
 - (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
 - (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
- หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติให้กำหนดโดยชัดเจน

ส่วนที่ ๒

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาต่อประธานรัฐสภา พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อ และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและผู้แทนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่ละคน

การแสดงรายละเอียดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่ประธานรัฐสภากำหนด

มาตรา ๑๓ เมื่อได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากพบว่ามีข้อบกพร่อง ให้มีหนังสือแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข

ในกรณีที่ปรากฏว่าจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมให้ครบหนึ่งหมื่นคนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง ถ้าผู้แทนการเสนอกฎหมายไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ประธานรัฐสภามีคำสั่งจำหน่ายเรื่อง

คำสั่งจำหน่ายเรื่องตามวรรคสอง ไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นใหม่

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่การเข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วน ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร และปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ว่าการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่น ทั้งนี้เฉพาะในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

เขตชุมชนหนาแน่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภากำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ผู้ใดมิได้ร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๑๔ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานรัฐสภาหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภามอบหมายเพื่อขีดชื่อของตนออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายภายในสี่สิบวันนับแต่วันปิดประกาศ

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง และถ้ามีจำนวนไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภามีคำสั่งจำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๓

การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย โดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปประสงค์จะขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ยื่นคำขอ

พร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาและบันทึกประกอบต่อประธาน
กรรมการการเลือกตั้ง โดยจะยื่นต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยตรงหรือยื่นผ่านประธาน
กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งหรือผู้แทน
ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้

มาตรา ๑๖ เมื่อได้รับคำขอตามมาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดให้
มีการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกจังหวัดทราบว่ามีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด และเปิดให้ผู้มี
สิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ตามวิธีการ และภายในระยะเวลา
และสถานที่ที่ประธานกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อย
กว่าเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๑๗ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายต้องมอบ
สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลข
ประจำตัวประชาชนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่คณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำจังหวัดมอบหมาย ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามวรรค
หนึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ผู้นั้นเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้

มาตรา ๑๘ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด ให้
คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จัดทำบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นเสนอต่อประธาน
กรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ เมื่อได้รับบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายใดจากคณะกรรมการการ
เลือกตั้งประจำจังหวัดครบทุกจังหวัด ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งร่างพระราชบัญญัติและ
บันทึกประกอบพร้อมทั้งบัญชีเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น ไปยังประธานรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

กฎหมายใดที่มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานกรรมการ
การเลือกตั้งแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อจำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๔

การเสนอกฎหมายให้รัฐสภาพิจารณา

มาตรา ๒๑ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องกรเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ทั้งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากเห็นว่าหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติและจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อขอคำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น

การพิจารณาให้คำรับรองร่างพระราชบัญญัติตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีคำนึงถึงความรวดเร็วและความสำคัญของการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยประชาชน

มาตรา ๒๒ การจัดระเบียบวาระการประชุมร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรคำนึงถึงความรวดเร็วและต่อเนื่องในการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายดังกล่าวและประชาชนทั่วไป

ในการพิจารณาร่างกฎหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยอย่างน้อยต้องเผยแพร่ร่างกฎหมายดังกล่าวและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคสอง ไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

1. หลักการเหตุผลในการประกาศใช้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีเจตนารมณ์หลักเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างเป็นรูปธรรม

ในการนี้ รัฐธรรมนูญกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายตามหมวด 3 และหมวด 5 เพื่อให้รัฐสภาพิจารณา โดยจัดทำร่างพระราชบัญญัติที่ถูกต้องตามรูปแบบ มีหลักการเหตุผลประกอบ มีการแบ่งหมวดหมู่และรายมาตราเสนอไปด้วย ทั้งนี้ โดยกำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายช่วยเหลือประชาชนในการยกร่างพระราชบัญญัติและบันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งให้คำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินการร่างกฎหมายของประชาชน (มาตรา 163¹ มาตรา 81 (3) ประกอบมาตรา 308)

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของประชาชนที่เข้าชื่อนั้น ได้ชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติและให้ผู้แทนร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3

แม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2542 แต่พระราชบัญญัตินี้ ออกโดยอาศัยหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งมีความแตกต่างในสาระสำคัญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้มีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ

- ลดจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเข้าชื่อเสนอกฎหมาย จากเดิม 50,000 คน เหลือเพียง 10,000 คน

¹ มาตรา 163 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญนี้

คำร้องขอควรรวบรวมหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติ และคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดด้วย

- กำหนดให้มีผู้แทนการเสนอกฎหมายเข้าชี้แจงหลักการของร่างกฎหมาย และให้มีผู้แทนร่วมเป็นกรรมาธิการไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด
- กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายช่วยเหลือประชาชนในการกร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งให้คำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินการร่างกฎหมายของประชาชน

กล่าวโดยสรุป หลักการดังกล่าวจะช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาการใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง อาทิ เรื่องจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย การสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติและเอกสารประกอบ รวมทั้งกระบวนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในชั้นกรรมาธิการและรัฐสภา

อย่างไรก็ตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะออกมารองรับ อันเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอนการปฏิบัตินั้น เป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญบรรลุผลสำเร็จหรือไม่

ดังนั้น เพื่อให้มีกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักการที่รัฐธรรมนูญกำหนด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2. เจตนารมณ์ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้โดยง่าย และทำให้การใช้สิทธิของประชาชนเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยกำหนดให้มีกลไกและมาตรการช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ รวมทั้ง กรอบหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสนอ และพิจารณาร่างกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้สิทธิของประชาชน ในขณะเดียวกันก็มุ่งสร้างสมดุลระหว่างการคุ้มครองเจตจำนงของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและความคิดเห็นของประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายและประชาชนทั่วไป

3. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

3.1 ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. มีจำนวน 22 มาตรา โดยแบ่งออกเป็น

หมวด 1 บททั่วไป

หมวด 2 การพิจารณาร่างกฎหมายโดยรัฐสภา

ส่วนที่ 1 กฎหมายที่เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา

ส่วนที่ 2 การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ส่วนที่ 3 การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ส่วนที่ 4 การเสนอกฎหมายให้รัฐสภาพิจารณา

3.2 เนื้อหาสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ

(1) บุคคลผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวันที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ซึ่งตามพระราชบัญญัติฯ นี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ม.6 ประกอบ ม.4)

(2) ช่องทางการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติมี 2 ช่องทาง คือ

(2.1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 10,000 คน ร่วมกันเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยตรงต่อประธานรัฐสภา (ม.12)

(2.2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ร้องขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ โดยจะยื่นต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยตรงหรือยื่นผ่านประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดก็ได้ (ม.16)

การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติทั้งกรณีตาม (2.1) และ (2.2) ต้องมีร่างพระราชบัญญัติ พร้อมบันทึกประกอบ แนบไปพร้อมการเข้าชื่อด้วย

(3) การจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

เมื่อได้รับคำร้องขอ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกจังหวัดทราบว่ามี การเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด และเปิดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ตามวิธีการและภายในระยะเวลา และสถานที่ที่กำหนด โดยระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 90 วันนับแต่วันประกาศ (ม. 17)

ในการนี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ ต้องมอบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ซึ่งหากตรวจสอบแล้วเห็นว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ผู้นั้นเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ (ม.18)

(4) มาตรการหรือกลไกช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน

(4.1) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 100 คนขึ้นไป อาจร้องขอให้องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย หรือคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ช่วยเหลือในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติหรือบันทึกประกอบ หรือให้

ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือบันทึกประกอบได้ โดยที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ (ม.8)

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการร้องขอและกระบวนการให้การสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายนี้ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายกำหนด ซึ่งต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน

(4.2) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายจากกองทุนเพื่อการพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ม.9)

(5) เอกสารหลักฐานการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ (ม.12)

ในการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น ผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติและผู้แทนการเข้าชื่อ ต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อ และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชน ซึ่งการแสดงรายละเอียดดังกล่าว ให้เป็นไปตามแบบที่ประธานรัฐสภากำหนด

(6) การเสนอร่างพระราชบัญญัติและบันทึกประกอบ (ม.11)

การเสนอกฎหมายของผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้รัฐสภาพิจารณา ต้องจัดทำในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติในหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยหรือหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยแบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะครากฎหมายในเรื่องใด และมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นอย่างไร และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
- เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
- บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

(7) ประธานรัฐสภามีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาและการจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เพื่อให้เป็นระบบฐานข้อมูลสำหรับการอ้างอิงและใช้ประโยชน์ในอนาคต (ม.10)

(8) เมื่อได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ ให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบให้เสร็จภายใน 45 วันนับแต่วันได้รับเรื่อง กรณีพบว่ามิชอบพร้อม หรือปรากฏว่ามีจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติไม่ครบ 10,000 คน ให้แจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายเป็นหนังสือ เพื่อดำเนินการแก้ไขหรือดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อให้ครบถ้วน ภายใน 90 วันนับแต่วันที่รับแจ้ง หากไม่สามารถดำเนินการได้ภายในเวลาที่กำหนดให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่อง (ม.13)

(9) กรณีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วน ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย โดยปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำ

การองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ว่าการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่น ในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีได้ร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่มีชื่อในประกาศดังกล่าว ยื่นคำร้องคัดค้านการเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อประธานรัฐสภาหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภามอบหมายเพื่อขีดชื่อของคนออกจากบัญชีรายชื่อ ภายใน 20 วันนับแต่วันประกาศ ทั้งนี้ โดยประธานรัฐสภามีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเขตชุมชนหนาแน่น (ม.14 และ ม.15)

(10) กรณีประธานรัฐสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อขอคำรับรอง ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยที่ในการพิจารณาให้คำรับรองนั้น ให้นายกรัฐมนตรีคำนึงถึงความรวดเร็วและความสำคัญของการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยประชาชน (ม.21)

(11) การจัดระเบียบวาระการประชุมร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรคำนึงถึงความรวดเร็วและต่อเนื่องในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัตินั้นและประชาชนทั่วไป (ม.22 วรรค 1)

(12) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัตินั้นและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยอย่างน้อยต้องเผยแพร่ร่างพระราชบัญญัตินั้นและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร (ม.22 วรรค 2)

(13) กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัตินั้นและประชาชนทั่วไป ไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง (ม.22 วรรค 3)

4. ข้อค้นร่างพรบ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. มีเจตนารมณ์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้โดยง่าย และทำให้การใช้สิทธิของประชาชนเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยกำหนดให้มีกลไกและมาตรการช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการงบประมาณ รวมทั้งกรอบหลักเกณฑ์ แนวทางการปฏิบัติของฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเสนอ และพิจารณาร่างกฎหมายให้เอื้อต่อการใช้สิทธิของประชาชน ในขณะเดียวกันก็มุ่งสร้างสมดุลระหว่างการคุ้มครองเจตจำนงของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและความคิดเห็นของประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายและประชาชนทั่วไป ดังรายละเอียดในสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้ มีข้อเด่น 3 ประการหลัก ได้แก่

ประการแรก มุ่งสนับสนุนและช่วยเหลือการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน โดยกำหนดให้มี กลไกและมาตรการช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน และลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็น เช่น

(1) องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย หรือ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ช่วยเหลือในการจัดทำร่าง พระราชบัญญัติหรือบันทึกประกอบ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือบันทึกประกอบ โดยที่คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับการร้อง ขอ (ม.8)

(2) กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย (ม.9)

(3) การเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติใช้เอกสารหลักฐานเฉพาะสำเนาบัตรประชาชน หรือ สำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชน พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับ ชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อ (ม.12)

(4) การยื่นคำขอเพื่อจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้ยื่นต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง โดยตรง หรือยื่นต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ม.16)

ประการที่สอง มุ่งให้มีการรับฟังความคิดเห็นประชาชนและนำเข้าสู่กระบวนการพิจารณา ร่าง กฎหมายของรัฐสภา เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการคุ้มครองเจตจำนงของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและ ความ คิดเห็นของประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายดังกล่าว

(1) ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจาก ร่างกฎหมายและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยอย่างน้อยต้องเผยแพร่ร่างกฎหมายดังกล่าวและรับ ฟังความคิดเห็นผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร (ม.22 วรรค 2)

(2) ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจได้รับ ผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวและประชาชนทั่วไปไปประกอบการพิจารณาของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สอง (ม.22 วรรค 3)

ในขณะที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีหลักการคุ้มครองเจตจำนงของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยให้มี ผู้แทนการเสนอกฎหมายเข้าชี้แจงหลักการของร่างกฎหมาย และให้มีผู้แทนร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญ ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด

ประการที่สาม กำหนดกรอบเวลาดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขความล่าช้าในการปฏิบัติงาน และการพิจารณาร่างกฎหมาย เช่น

(1) ให้องค์กรปฏิรูปกฎหมายดำเนินการตามคำร้องขอให้เสร็จภายใน 90 วัน

(2) ให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบการเข้าชื่อพร้อมเอกสารให้เสร็จภายใน 45 วัน หากพบ ข้อบกพร่องให้แจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายเพื่อดำเนินการแก้ไข และจัดให้เข้าชื่อให้ครบภายใน 90 วัน

(3) ให้ผู้ที่มิได้เข้าชื่อแต่มีชื่อในบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายร้องคัดค้านการเข้าชื่อภายใน 20 วัน

(4) ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัติที่เห็นว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน ไปยังนายกรัฐมนตรี ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น เพื่อนายกรัฐมนตรีพิจารณา รับรอง

ทั้งนี้ บางกรณีไม่อาจกำหนดกรอบเวลาที่แน่นอนได้ดังเช่นที่กล่าวข้างต้น จึงกำหนดเป็นแนวทาง ดำเนินการไว้เช่น

(5) การจัดระเบียบวาระการประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้ประธานรัฐสภาคำนึงถึงความ รวดเร็วและต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายดังกล่าวและ ประชาชนทั่วไป

(6) ในการพิจารณาให้คำรับรองร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงินนั้น ให้นายกรัฐมนตรี คำนึงถึงความรวดเร็วและความสำคัญของการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยประชาชน